

soite

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja
terveyspalvelukuntayhtymä

VAMMAISNEUVOSTON VUOSIRAPORTTI 2021

Jussi Salminen
osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö

Sisällys

ESIPUHE	3
TAUSTA NEUVOSTOTYÖSKENTELYLLE	4
Lakisääteisyys	4
NEUVOSTOJEN TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO	5
Osallisuuden muodot	5
VAMMAISNEUVOSTO	6
Neuvoston jäsenten edustamat tahot.....	6
Vammaisneuvoston antamat evästyksset/ esitykset.....	7
Asiantuntijat ja heidän teemansa kokouksissa.....	7
Nimeämiset	8
Lausunnot, kyselyt ja päätökset	8

ESIPUHE

Vuotta 2021 voi katsella tyytyväisin mielin maakunnallisen neuvostotyön kannalta. Olemme yhdessä saaneet vietyä eteenpäin tärkeinä pitämiämme asioita ja edistäneet asiakaskeskeistä ajattelua organisaatiossa. Taustalla on strateginen valinta; Kestävä Soite ja Ihminen keskiössä. Toiminta on arvostettua ja asiakas-, potilas- sekä asukasosallisuutta halutaan edelleen kehittää. Kaikki palaute ja osallisuuden erilaiset muodot auttavatkin Soitea asiakas- ja potilaskeskeisyyden vahvistamisessa.

Toimintasäännön mukaan maakunnalliset neuvostot kokoontuvat 5 - 6 kertaa vuodessa. Raportointivuonna 2021 vammaisneuvosto kokoontui peräti seitsemän kertaa ja käsittelin 75 asiaa. Pandemian tuomat kokoontumishaasteet ovat vieneet neuvostotyöskentelyn suurelta osin etänä tapahtuvaksi, mikä toisaalta sopi vammaisneuvostolle. Voi vain lämmöllä kiittää neuvoston jäseniä heidän joustavuudestaan kokousjärjestelyissä.

Vuosi 2021 oli organisatorisesti muutosten aikaa siten, että kehittämispalvelut muuttuivat organisaatiossa Osallisuus ja kehittämisen tuki – palveluksi. Toiminta on osa Johdon tuki ja tuotannolliset palvelut – toimialuetta. Vuosi 2022 tulee olemaan siirtymävaihetta, sillä vuoden 2023 alussa aloittaa Suomessa 21 hyvinvointialuetta. Tällöin myös vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto tulevat lakisääteisiksi.

Jussi Salminen

osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö

TAUSTA NEUVOSTOTYÖSKENTELYLLE

Lakisääteisyys

Kunnan **vammaisneuvostosta** säädetään kuntalain (410/2015) 28 §:ssä

Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä.

Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Soiten Maakunnallinen vammaisneuvosto ei ole ollut lakisääteinen, mutta Soite on halunnut vahvistaa edustuksellista osallisuutta maakunnallisten vanhus- ja vammaisneuvostojen kautta. Asiakaspalautteen monipuolinen kerääminen ja hyödyntäminen on osa niin asiakaskokemuksen parantamista kuin palvelun tai palveluprosessin kehittämistä. Neuvostojen työ on ollut osa asiakaspalautteen monipuolista keräämistä ja hyödyntämistä. Palautteen avulla on voitu vahvistaa henkilöstön osaamista, kohdentaa palvelu oikein ja korjata palvelun tai palveluprosessin puutteita.

Hyvinvointialueiden aloittaessa vuonna 2023 tulevat vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto lakisääteisiksi. Soite on ollut kaukonäköinen ja jo vuonna 2017 aloitettua työtä voidaan hyödyntää siirryttäessä uuteen organisaatioon.

NEUVOSTON TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO

Osallisuuden muodot

Asiakas- ja kuntalaisosallisuus voidaan jakaa kolmeen osaan; suoraan osallisuuteen (kuulemis- ja keskustelutilaisuudet, aloitteet / palautteet, asiakasraati- sekä kokemusasiantuntijuustoiminta), tieto-osallisuuteen (viestintä, tiedottaminen, julkisten asiakirjojen päätökset, päätösten vaikutusten ennakoarvointi ja edustukselliseen osallisuuteen. Edustuksellista osallisuutta organisaatiossa edustavat Soiten valtuusto, hallitus ja sen jaostot sekä nimetyt neuvostot, joita ovat vanhus- ja vammaisneuvosto.

MUOTO	VALINTA	TEHTÄVÄ
SUORAT ASIAKASPALAUTTEET ¹	Asiakkaalla mahdollisuus antaa sähköisesti palautetta palautejärjestelmään	Antavat reaaliaikaista tietoa asiakastytyväisyydestä palveluissa
ASIAKASOSALLISUUS TOIMIALUEILLA - kokemustoimijat ²	Luoma toimintamalli toimialueille (ENTER- ja kokemusasiantuntijahanke)	Arvioi ja kehittää palveluja ja palveluprosesseja
ASIAKASRAADIT	Avoin haku /satunnaisotanta, yksittäiset henkilöt	Arvioi palveluja, esittää kehittämissuhteita
NEUVOSTOT	Keskustelujen kautta, järjestöt	Tekee aloitteita, julkilausumia ja antaa suosituksia.
KUULEMIS- JA KESKUSTELUTILAISUUDET	Kaikille kiinnostuneille avoin foorumi	Antaa asiakas- ja asukaslähtöistä informaatiota organisaation palveluista ja niiden toimivuudesta

¹ Asiakaspalautejärjestelminä ovat Roidu ja Qpro

² Soiten toimintamallissa kokemustoimija/-osaaja -käsitettä käytetään yleiskäsitteenä omakohtaisen kokemuksen omaavasta ihmisestä, joka haluaa, että hänen kokemusta hyödynnetään muiden auttamiseksi tai palvelujen kehittämiseksi.

Neuvostojen perustaminen organisaatioon

Valmisteilla olleet maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö korostivat osallisuuden merkitystä ja mahdollistivat maakunnalliset neuvostot. Keski-Pohjanmaalla toteutettu sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdistäminen yhdeksi Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymäksi mahdollisti myös maakunnallisten neuvostojen luontevan perustamisen. Neuvostoilla tavoiteltiin osallisuutta ja kansalaisvaikuttamista aivan uudella tavalla. Neuvostot maakunnallisina eivät ole lakisäätteisiä, kuin vasta vuoden 2023 alussa.

Kokoaminen kahdessa vaiheessa

Maakunnallisten vanhus- ja vammaisneuvostojen kokoamisprosessi oli erilainen ensimmäisellä kaudella. Erilaisten potilasjärjestöjen suuren määrän vuoksi arvottiin mukaan pääsevät vammaisneuvoston jäsenet. Vanhusneuvosto oli helpompi muodostaa osallistaen, koska vanhusalan yhdistyksiä on huomattavasti vähemmän kuin vammaispuolella. Molemmilla kerroilla Soiten hallitus nimesi omat edustajansa neuvostoihin

Toisella kaudella oli samanaikainen haku. Hakemuksia tuli 35. Hakijat olivat osittain samoja kuin ensimmäisellä kerralla. Valintaprosessia katsottiin kokonaisuutena, jolloin saatiin kaikki halukkaat yhdistykset mukaan joko varsinaisella tai varapaikalla. Valintaprosessissa yhdistykset ja kansalaisjärjestöt pystyivät huomioimaan erinomaisesti sukupuoli- ja kielijakauman. Näin yhdessä tehden ja osallistaen valittiin molemmat neuvostot.

VAMMAISNEUVOSTO

Neuvoston jäsenten edustamat tahot vuonna 2021

Pohjanmaan Näkövamaiset ry (Anders Nyberg, puheenjohtaja), Keski-Pohjanmaan Kuulo ry (Marianne From), Perhon Kehitysvammaisten Tuki ry (Vuokko Möttönen), Vetelin kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto (Leo Saari), Kruunupyyn kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto (Antero Mikkola), Kansanlääkintäseura ry (Päiviö Vertanen) / Keskipohjalaiset Kylät ry (Esa Erkkilä), Kokkolanseudun Invalidit ry & Neuroyhdistys ry (Elina Kinnunen), Lestijärven vanhus- ja vammaisneuvosto (Raija Heikkinen), Halsuan järjestöjen edustaja (Tiina Koskela), Diabetes Yhdistys ry (Minna Kallio-Järvinen) / Keski-Pohjanmaan Selkähdistys ry (Asta Törmälehto), Nivelyhdistys ry (Jukka Hannula) ja asiantuntijana Satu Heinoja Keplistä.

Vammaisneuvoston antamat evästyksset/ esitykset

- Esteettömyys julkisissa rakennuksissa ja joukkoliikenteen suunnittelussa
- Vammaisneuvoston evästys toimialueille talousarviosuunnitteluun

Asiantuntijat ja heidän teemansa kokouksissa

13.1.2021

Vammaispalveluiden ajankohtaiskatsaus, toimialuejohtaja Tanja Witick
Soiten Kuntoutuspalveluiden esittely, palvelualuejohtaja Katja Tuliniemi
TAIDE BOXISSA – hankkeen loppuraportti, museotoimenjohtaja Kristiina Ahmas
Kestävä Soite ja talouden tasapainottamisohjelman keskeinen sisältö, osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö JS

13.3.2021

Vammaispalveluiden ajankohtaiskatsaus, toimialuejohtaja Tanja Witick
Kokemustoimijan näkökulma palvelujen kehittämiseen, Anne- Marie Hannonen-Haapaniemi ja osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen
Qlu Oy ja karttapalvelu kuulolaitteen käyttäjille, jäsenet Asta Törmälehto ja Marianne From

15.4.2021

Pandemia ja rokotukset, palvelualuejohtaja Jukka Aro
Kokkotyösäätiön tilanne ja palvelun jatkuvuuden turvaaminen, sosiaalijohtaja Tarja Oikarinen-Nybacka
Ajankohtaiskatsaus kehitysvammahuollosta ja vammaispalveluista, toimialuejohtaja Tanja Witick.

17.06.2021

Robo sote-hanke ja siinä tehdyt kokeilut, Anu Kamau ja Heidi Hintsala Centria
Vammaispalveluiden ajankohtaiskatsaus, toimialuejohtaja Tanja Witick
Pohjalaismaakuntien hyvinvointibarometri 2021, tutkimuspäällikkö Heikki Miettinen FCG
KP-työkykyhanke vammaisten näkökulmasta, hanketyöntekijä Pia Hedman ja hankejohtaja Mikko Nikkilä

02.09.2021

Terveiden ja hyvinvoinnin edistämisen kokonaisarkkitehtuuri, suunnittelupäällikkö Hannu Pikkarainen
MoRa-hanke, projektitutkija Niina Rantamäki
Asiantuntijan / Kokemusasiantuntijan puheenvuoro, Esa Koskimaa
Esitys valtakunnallisilla vammaisneuvostopäivillä neuvostotyöstä, osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Salminen

30.09.2021

Vammaispalveluiden ajankohtaiskatsaus, toimialuejohtaja Tanja Witick
Kiinteistöjen turvallisuussuunnitelmat, turvallisuus- ja valmiuspäällikkö Pasi Paasila

08.12.2021

Vammaispalveluiden ajankohtaiskatsaus, toimialuejohtaja Tanja Witick

Soiten hallituksen päätös, jolla jatkettiin maakunnallisten neuvostojen toimikautta 31.12.2022 asti. Samalla hallitus nimesi edustajikseen vammaisneuvostoon Hanna-Lea Ahlskogin ja Kai-Eerik Kängsälän.

Timanttityöpajat. Miten järjestöjä voitaisiin paremmin hyödyntää hyvinvoinnin ja terveydenedistämässä, Johanna Saarivaara ja Jussi Salminen.

Paloturvallisuus ja varautuminen, palomestari Joni Kontio

Ulkomaalaistaustaisten hyvinvointi Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Uudellamaalla – vaikuttaako asuinkunnan ruotsinkielisyys. Osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen.

Soite 2.0 – hankkeen Oma-arvioinnin keskeiset tulokset, kehittämispäällikkö Iiris Jurvansuu

Kokemusasiantuntijapäivän 16.11.2021 keskeisin anti, osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen

Nimeämiset

- Monitoimijainen rakenteellinen sosiaalityön toimintamalli tulevaisuudessa sosiaali- ja terveyspalveluissa, vammaisneuvoston edustajiksi valittiin Anders Nyberg ja Päiviö Vertanen.

Lausunnot, kyselyt ja päätökset

Päätös

- Salassapitosäädösten ja vaitiolovelvollisuuden pitäminen kokouksessa käsiteltyjen asioiden suhteen
- Vammaisneuvosto hyväksyi omalta osaltaan vuosiraportin vuodelta 2020 ja lähetti sen tiedoksi Soiten hallitukselle.

Lausunto / kannanotto

- Lausunto Soiten palveluliikenteen soveltamisohjeiden uusimisesta
- Korostettiin nostimien käyttöä osastoilla, koska se on sekä asiakkaan että henkilökunnan kannalta tarkoituksenmukaista
- Esteettömyysdirektiivin toimeenpano
- Kiinteistöjen turvallisuussuunnitelmat
- Lausunto Kestävä Soite 2.0 ohjelmasta
- Lausunto vuoden 2022 talousarviosta ja – suunnitelmasta
- Lausunto Kårkullan taloussuunnitelmasta ja hyvinvointialueen valmistelu
- Esteettömyys Centrian Amfi-tilassa

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja
terveyspalvelukuntayhtymä